1876. VIII. évfolyam. 10. szám. Szombat, január 15.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr. ¼ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz, Veczey-ház földszini a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben: Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél.— Egyébütt a postahivatalok útján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „független párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Úgy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Debreczen, jan. 15.

A béke olajága kihullott a szelid istenség kezéből s hervadtan a porba szállt alá. Helyét Márs a harczok istene akarja elfoglalni ragyogó szablyát villogtatva kezében, sisakos feje, fényes pánczél övezte keble, paizsa már villognak a láthatár körében. Megharsannak talán még a szelid tavasz megérkezte előtt a harczok trombitái, s Uchatius találmányának ember evő tekéit, be fogja mutatni, a keleti éghajlat alatt a harczok véres szinpadán.

A hirnek istenasszonya harcz- és háboru hirével töltött meg minden helyet és minden zugot. A könnyen hivők serege, már is salétrom és kénkővel vegyitve érzi a levegőt, elannyira, hogy már a komolyan gondolkodó ember is kénytelen hitelt adni és nem kételkedni többé azon, hogy a katonai körök, fegyveres invásióra készülnek keleten. Csodálatos parlamentaris államban élünk mi, ugy, hogyha a dolog felette komoly nem volna, nehezen lehetne vissza tartani a nevetést. Alkotmányos ország, melyben azt se kérdik a nemzet képviselőtestületétől, kormányától, hogy hová való, hanem csak ugy tetszés szerint „igy akarom, igy parancsolom“ fajta katonás tempóval rendelkeznek a nemzet fiainak vérével. A kimerült, inségre kergetett ország hasztalan sohajtozik a békés lét után, megkérdezése nélkül ereszkednek oly harcz kalandokba, melyeknek következményeivel halandó ember, még ha olyan nagy katona is egyátalában nincs tisztában.

Már azt is tudni akarják, hogy kilenczven zászlóalj állittatik hadi lábra, szinte előre tudni véljük, hogy mind magyar zászlóaljak, melyek a nemzet tudta, akarata és beleegyezése nélkül vezettetnek a harczok terére.

Két féle hir szárnyal, melyeknek egyike szerint az osztrák magyar közös hadak, lecsendesitni mennek a török lázadókat. Másik hir szerint pedig, egyszerüen elfoglaltatnak a dunai fejedelemségek, a Balkán félsziget és hozzá csatoltatnak Ausztria Magyarországhoz.

Nagyon szép dolog az a lázadások lecsilapitása, s azt tenni olyan államnak, melynek évek hosszu során, bölcs és előre látó intézkedések gazdálkodások folytán megtakaritott kincsei hevernek halmazban. De államnak, mely a legfelsőbb fokra emelt adók erőszakos behajtása és nyomorult kölcsönök felszedése után tengődött és tengedik hosszan tartó béke idején, kalandos és roppant költséget igénylő békét eszközölni akaró háboruba bocsátkozni, nem tartozhatik az egészséges és következményeiben hasznos cselekmények sorába. Nem tudjuk meghatározni, hogy egy ujabb kölcsönökből kezdett, folytatott és bevégzett háboru után, mennyire fog rugni a deficzit összege az állam háztartásban, s fiainknak hányszáztólia adatik által a halálnak, és hányan fognak csonkán, bénán visszaérkezni, hogy munkaképtelen minőségükben reá nehezedjenek azon polgárokra, a kiket a harcz megkezdésekor meg se kérdezének.

De hátha a másik hir, az occupálás, a birodalom keleti kiterjeszkedésének hire leend igaz? Nagyon csalódnak a katonai körök, ha abban a tévhitben ringatják magokat, hogy a beteg ember fiai az osztrák hadaknak már csak hirétől is, elhurczolóskodnak, s birodalma egy jó nagy részét átengedik, Uchatius ur szép szemeiért. Jó lesz tehát, előre tudomásával birni a vitéz hadfiaknak, hogy mig az osztrák hadak muszályból csak a parancs kényszerére, lelkesedés legkisebb jele nélkül indulnak csatába, addig a török vitéz hitéért, vallásáért, és egyátalán az iszlám védelmeért, fanatikus düh és elszántsággal fogja magát a támadó hadoszlopokra vetni.— Mi a törökök hadi erejét kitünőnek tartjuk, nem csak azért, mert egyes tagjainak szive helyén áll, mert gyermeke játéka fegyver lévén, a vivó szerszámok mintegy öltözetéhez tartoznak, hanem mert a katonai erény legnagyobbikával dicsekszenek, mint hajdan a Bem táboronk harczosai. És miben áll, mi lehet neve ennek a katonai erénynek? kitartás hideg-, meleg-, táradtság-, éhségben. A török harczos ha három hóig nem kapja zsoldját, holtig pirulna, és gyávasagnak tartaná, panasz vagy zugolódásra nyitni ajkait, s az által a Padisának, kit allah ezer évig éltessen, ugy is tengernyi baját még többel szaporitani. — Azt is jó lesz az emlékezet táblájára feljegyezni, hogy a beteg ember legalább 5—600,000 harczost képes a kenyértörés idején a harczterre felvezetni, ha pedig, — a mi nagyon valószinü, — az ángolok megteszik azt a barátságot, hogy a törökök hátát fedezni fogják, bizony akkor nem tudjuk hamarosan a török harczosok számát hozzá vetőleg sem meghatározni. A Dobrudzsában és környékén megtelepitett harczias cserkeszek, nem megvetendő contingenst szolgáltatnak a török hadsereghez. A jól fegyelmezett és begyakorlott nizámok, és a török hadsereg triariusai, a redifek többnyire puskaport szagolt hatalmas tényezők a csatában.

Még a török haderő alja az ugynevezett basibozukok se olyan megvetendő népség. Paripáik, melyeken megszoktak jelenni Arábia szülöttei, könnyü, madárröptüek, a harczban ára megadhatatlan állatok. Pikájukat, mely 3 öl hosszu nádszálból áll finom aczélhegygyel, utánozhatlan ügyességgel kezelik, mert már gyermek-játékul kis koruktól fogva játékszerül használták. Hát még ha mindezekhez hozzá adjuk a betegségek kiütését a mi táborunkban, a szokásos hiányos élelmezés és a szokatlan éghajlat lehangoló, bádgyasztó befolyása miatt, a milliókat, miket a háboru felemészt, a visszaszereztetés reménye nélkül; bizony jó lesz az illető hadakozni kivánó vitéz uraknak kétszer is megfontolni, hogy vajon minő lehet következményeiben egy olyan háboru, melyet katonák az összes polgárság határozott ellenzése daczára kezdeményeztek.

Tiszai Dániel.

— **A „Debreczen“** 237-ik dec. 7-én keltezett számában, a Suez csatornáról irott czikkben alkalmat vettünk magunknak az egyiptomi ángol politikáról véleményünket határozott alakba öntve tárni az olvasó közönség elé. Hogy nézetünk mennyire volt helyes és jól tájékozott, annak bebizonyitására áljanak itt a „Politikai ujdonságok“ dec. 12-iki számának következő sorai Egyiptomról: „Általában mindinkább bizonyossá lesz, hogy Anglia a Suez csatorna birtokba vételével Egyiptom egész politikai és állami életére nagy befolyást akar gyakorolni. A „Times“ már azt mondja, hogy az alkirálynak nincs szüksége nagy hadseregre, hanem legfőlebb rendőrségre. Kültámadás ellen majd megvédi Anglia. Az orosz lapok, melyek az egész ügyet kezdettől fogva roppant rosz szemmel nézték, már nyiltan kimondják, hogy Angolország Egyiptomot saját Souverain uralma alá akarja vetni.“

Hivatolt czikkben dec. 7-én mi ezeket előre elmondtuk azon különbséggel, hogy a tárgyat szélesebb körben és tüzetesebben igyekeztünk megvilágitani.

— **A magyar korona** országainak 1876. évi ujonczjutaléka 40,933 főben, póttartaléki jutaléka pedig 4093 főben és igy összes hadjutaléka 45026 főben ajánltatván meg, ezen mennyiségtől esik Magyarországra 35,979 ujoncz és 3598 póttartalékos; Horvát- és Slavonországra, ideértve a polgáriasitott kilencz határőrvidéki ezred területét is 4917 ujoncz és 491 póttartalékra; Fiume városra és kerületére 37 ujoncz és 4 póttartalékos. Az ujoncz és póttartaléki járulékok kiállitása után fenmaradó alkalmas hadkötelezettek pedig a honvédséghez lesznek besorozandók.

— **Apró hirek.** A kisbirtokosok hitelviszonyainak segélyezése tárgyában az igazságügyi-, belügy-, pénzügy-, kereskedelmi-, vallás- és közoktatásügyi miniszteriumok küldötteinek részvéte mellett tanácskozmány tartatott. A belügyminiszternél, e hó 13-án értekezlet tartatott, melyen Mühlinen gróf Teschenberg udvari tanácsos vettek részt. A főrendiházhármas bizottságának tegnapolőtt tartott ülesében változatlanul elfogadtatott a romániai szerződés. A déli vasut hálózatának elválasztása tárgyában kezdett alkudozások elhalasztattak. A miniszterelnök lakásán tegnap délután minisztertanács tartatott, melyen valamennyi miniszter részt vett.

A legelső magyar ember a király.

I.

„A legelső magyar ember a király, érte minden honfi karja készen áll“ zengé halhatlan Vörösmartink, a nép ajkán sokáig élő „Fóthi dalában.“ A magyar nemzet történelmi multjához hiven, mindig olyan volt, mint a szorgalmas méhek köpüje, mely felsőbb hatalom s tekintély hiányában, az egymás közötti egyenetlenség köszörü köven fené az elvharczok irtó pallosát, ha nem volt mongol vagy tatár, pártérdekből birkozott egymással, csakhogy harczolhasson. A honfi vér melege és pirja, mint az éden kapujában álló angyal lángostora magához téritő a sokszorosan meghasonlott kedélyt.

Igy volt ez hajdanában, ezt a hajdant némely humorisztikus poéták a fokos fénykorának is nevezték. De a hajdan és ma közt, rettentő ür ásit. Szent László királyt Torda mellett üldözvén a kunok, már majd utolérték, de a gondviselés azt mondta: csitt! A hegy kétfelé vált, roppant mélység tátongott a király és üldözők között ... Korunk fejedelmei Szedánnál buktak el.

Midőn egyik hatalom, a tények tetőpontjára küzdé fel magát, nem enged versenytársat. Vagy én, vagy senki!

A porosz markgrófok, választófejedelmekké, királyokká lőnek. A ki már királyi biborban született, kicsinyli helyzetét, nyugtalan szelleme magasabb regiók felé törekszik, hisz érette koczkára tenné saját nyugalmát, népe jólétét s boldogságát. A királyság kevés. Csaszári korona kell! Midőn látja, hogy az a csószári korona nem bir elég gyémánttal, hogy a világ minden része felé eléggé éles sugárt löveljen, oly népek és országok felé igyekszik forditani, melyek eddig annak áldásait nem élvezték.

Az uralkodók, a népek szeretetét, belső vonzalmát kifelejtik a számitásból, mint a kötelesség aegise alatt növekedett férfiak, megelégesznek azzal, ha mindenki kötelmét teljesiti. Pedig a kötelesség és valódi vonzalom közén épült a háromszáz mértföldnyi chinai fal. Vannak ma is államférfiaink, kik kötelességérzetből, fényes multjok s diadalra jutandó elveik árán, a miniszteri bársonyszék párnáihoz nem restek szakálaikat dörzsölni. Vannak hivatalnokok, kik a boldogabb jólét reménye alatt, a nyugalom ékes álczájában fosztogatják a szegény népet, a felsőség parancsa szerint. Vannak nyugalmozott tisztviselők, kik a munkaképesség minden áldásaival rendelkezvén, a nemzet testének vérszivó nadályai, henyeségök levén a főszerv. Vannak világrenditő elvhirdetőink, kik a válponton inkább a kenyeret választják, mint az elvet. Vannak detronizált szellemi tehetségek, kik mind ezek szolgálatát tevék hitvallásukká.

Vannak emanczipált tehetségeink, kiknek födolguk vérrel-bottal harczolni, a ma vivmányait nyilván tartani, s az elvileg ellenkezőkön a port büntetetlenül elverni. Az ipar, kereskedelem s tudomány, müvészet terén mennyi álprófféta emeli fel szavát! Isten a megmondhatója.

Midőn a gondolkodó honfi érzet, e politikai labirynth üregeiben tétováz, hogyan találna más Ariadnefonalat, mint a nemzeti önállóság s függetlenség eszméjét. Ennek segélyével szabadulhat meg a közösügy Minotaurusától, mely a téveg mélyében elnyeléssel fenyeget.

A magyar nemzet lételét a külföld hogyan ismeri el, ha nem bir önálló vámterülettel s nemzeti bankkal? Ezek nélkül Magyarország csak provinczia, kéz és lábnélküli test.

A fuzionált honatyák az országház padjain halljak a csengettyü szót, mely most az ezüst, majd az arany pengés bájait, majd a magas hivatalok egyiptomi husos fazekának kongását viszhangozza, saját érdekeik után futva, most egyik, majd másikhoz szegődnek. Választás alkalmával kitüzött programmjukon a lomtárban rágódik az egér, mely még loyalisabb, mint ők, mivel csak az irott hitelt emészti föl, mig a közélet és bizalom erkölcsi halállal mennyközi az embert.

Az országházban sokféle uton igyekeznek a czél felé jutni, a mely czél leghosszabb, legkerülőbb, még talán a reichsrath felé vezet, abban egyesül a mai szabadelvü közvelemény, ha itt-ott egyes hang emelkedik ezen országos sérelem fájdalma ellen, gunyt és kaczajt arat.

Midőn a tojásból kikelt porosz hatalom, a németajku állampolgárok beolvasztásán fáradozik, midőn a mi országgyülésünk a pártérdekek s magánhasznok után nagy részben futkos: ott áll a király, mint pártok feletti jellem, s azt mondhatja: férfiak, magyarok, ne versengjetek, én vagyok a szabadság és az állam! És ez a magyar király, a legelső magyar ember.

Daru.

— ***A magyar fővárosból.*** **Király** ő felsége a fogarasi kath. templom felépitésére 200 frtot adományozott. **A pesti** jótékony egyesület január havára házi szegények közt leendő kiosztásra 814 frtot utalványozott. **Budán** a felnőttek oktatására előadások fognak tartatni, melyek elseje e hó 16-án lesz. **A pesti közuti** vaspálya mult évi bevétele 641,734 frt. **A városligeti** jégpályán e hó 16-án korcsolyaverseny lesz. **Különös** emberi tünemény. Krobl Antal 46 éves napszámos a Duna jobb partján a budai, első téglagyár mellett önásta lyukban lakott, hol magát többnyire elfogott macskák husával táplálta. Ezen modern remete pár nap előtt barlangjában megfagyva találtatott. A barlangban — irja a F. P. — még gulyásfőzésre előkészitett macskahus s számtalan kiszáritott macskabőr találtatott.

Vidék.

— A „Debreczen“ levelezése. —

Podolin, 1876. jan. 10.

Tek. Szerkesztő ur!

Lesz már — miután eddig nem volt — tüzoltóegyletünk! De nem lévén illedelmes ajtóstól rohanni be, én is előlről kezdem, illetőleg előre bocsátok egyetmást, mi a tüzoltóegylet fölállitására nem kis befolyással volt.

Ugyanis Podolin városa azon szerencsétlenségben részesült, hogy noha régi város, mégis uj; ugyanis 1872-ben őszszel leégett a félváros; azt azután később fölépitették. — De a leégettek egyikének polgártársi szivét nagyon ette azon körülmény, hogy ha ő leégett, miért ne éghetne le a többi is mind? Fogta magát, s a rákövetkező évben t. i. 1873-ban épen jun. hónapban fölgyujtotta a város másik felét, mely szintén egészen leégett. — Persze azóta felépült, miután a fának bővében vannak itt. A gyujtogató elfogatván, bevallotta tettét is, meg annak emberbaráti nemes indokait is, és mint azelőtt egy pár hónappal volt olvasható a lapokban, 15 évi börtönre lőn elitélve, mi bizony nagyon is kevés, ha tekintetbe veszszük az általa okozott roppant szerencsétlenséget, s azon fájdalmas körülményt, hogy ezen tüz 7 emberéletet is oltott ki. — Oly gyorsan terjedt el a tüz a sürün egymás mellett álló s fával nagyon is gazdagon fölépitett házakon, hogy, a kit véletlenül benn kapott, vagy a ki beugrott, még egyetmetmást megmentendő, az okvetlenül bennégett. — Igy egy fiatal lány, épen jegyben járt, beugrott, — miután szülei kinn voltak a mezőn — hogy a megtakaritott kis ezüstjöket mentse meg; de nemcsak ő égett porrá, hanem az ezüstpénz is, melyet kiakart hozni kezeiben, egy tömeggé olvadt össze.

Ha lett volna erő, együttes, összhangzó müködés az oltásban, szóval, ha lett volna tüzoltó csapat, sokat meglehetett volna menteni, nem ugyan a már égőházak közül, hanem a tüz tova terjedését lehetett volna megakadályozni házak lebontásával, s emberéletet is meglehetett volna menteni. Mert ha itt egyszer égni kezd, akkor valóban ide illik Krisztusnak a Jeruzsálemi pusztulásra vonatkozó azon mondása: „Ki a mezőn van, ne fusson haza ruháért v. más valamiért, hogy megmentse, mert az lehetetlen.“

E számos sulyos csapás addig foglalkoztatá a polgárságot, mig végre a napokban egy fölhivást köröztek a tüzoltóegylet megalapitása czéljából. Folyó hó 9-én szép számmal gyült össze a polgárság a városháza nagytermében megbeszélték a dolgot, s választottak egy 7 tagu bizottmányt a polgármesterrel élén, mely a terv kivitelével lőn megbizva. — Még ott helyben beiratkozott azonnal 47 férfi ténylegesen müködendő tagnak, másnap ismét jelentkezett 13, ugy hogy 2 nap alatt 60 tagja lőn a fölállitandó tüzoltó egyletnek, mely szám, tekintve a város lakosságának csekély számát (1500—2000 lakos) örvendetes jelenség, s bizonyitja azt, mennyire életrevaló eszme lőn megpenditve. Most az alapszabályok elkészitése és a végleges szervezkedés, továbbá a szükséges eszközök beszerzése következik. Mi, ha mind sikerül, nem csekély nyugalmára fog szolgálni a város és vidék tüz által oly sokat zaklatott lakosságának. Csak annyit mondok még: Di midium facti, qui bene coepit, habet (Ki jól kezd valamit, a munka felét tette meg).

A mult évben emlitettem Ó-Lublói boltkirablás jó madarai, ugy látszik hurokra kerültek, legalább azt bizonyitják a kutatások, s azon körülmény, hogy a kirablott kereskedő kocsisa, kire szintén nagy gyanu volt, a mint hirét vette, hogy nyomukban vannak, egész tisztelettel felkötötte magát, és igy elkerülte az igazság büntető kezét. A mult napokban 25—28 fok kidegünk volt.

H. M.

— ***Vidéki hirek.*** **A károlyváros-fiumei** vonalon a beszüntetett forgalom f. hó 11-én ismét megnyittatott. **A Balaton** táján rettenetes vihar dühöngött a mult napokban. **Zilahon** a mükedvelők által az ottani Fröbel-gyermekkert javára rendezett előadás 220 frtot jövedelmezett. **Felső Zemplénben** oly nagy hó van, hogy a lakosok a szó szoros értelmében nem jöhetnek ki a házból. **N.-Mihály** környékén rablók kalandoznak, kik már eddig is sok utast fosztottak ki. **Fiuméban** lóvonatu vasutat épitenek. **Csohajon** — mint a N. V. irja — egy paraszt asszony kétfejü gyermeket szült. **Olcsóság.** Limbókon egy öl fa ára 50 kr. — **Miskolcz** belterületén az uj év óta 3 ember fagyott meg.

A „DEBRECZEN“ tárczája.

ELMOSÓDOTT NYOMOK.

Bünügyi regény 1 kötetben.

Irta: Achscharumoff Miklós.

Első rész: **Olga.**

VI.

(Folytatás.)

— Te nem voltál nős és nem vagy képes felfogni, hogy mit tesz az, ha nincsen menekvés, ha reggeltől késő estig nincs nyugtod, néha pedig egész éjjel másnap reggelig. Kiszivják leikedett, kihuzzák ereidet testedből és mindez ugy történik, mintha te volnál a hóhér és kinzó, és a nő ártatlan áldozat. Hiszen ő végtelenül gyöngéd és elnézö! Végre is az ember elannyira kétségbe esik, miszerint képes arra vetemedni, hogy mindent abban hagyjon, az ördögbe menjen, Áfrikába, Kártumba vagy Amerikába szökjék a vörösbőrüekhez, csakhogy ettől megszabaduljon.

— Ez bámulatra ragad, mondám és csakugyan csodálkozni kezdettem. . . Én Olgát, mindig oly szendének képzeltem.

— Az is ő . . . nagyon is az. Csak annyit mondhatok neked: Isten őrizzen meg, hogy valaha az ily gyöngédséget magadon tapasztalhasd. Te nem voltál nős, s azért nehezemre esik ezt előtted megmagyaráznom. Képzeld, hogy valaki neked esik, de ugy, hogy nem vagy képes egy pillanatra is magad megszabaditani, hogy lélegzetet vehess; vagy hogy folyvást rángatnak kabátodnál, hogy valami kelletlen dologra emlékeztetnek és hogy ez igy megyen, nap napután szünetnélkül. . . Az ördög vigye az ilyen szendeséget! valóban jobban szerettem volna egy oly nőt, a kit ha boszantok, egyszerüen a hajamba ragad, vagy egy tányért dob arczomba, ilyen esetnél vigasztalja az embert még az, hogy ez ostobaságokért a lovagostort igénybe lehet venni. Esztelenség, fogod mondani és igazságod van — azt nem akarom vitatni. De hogy egyszer az ember dühbe van, mégis jobb dühünket kiönteni egyszerre, mintha minden öt perczben egy kanálka edes orvasságot adnak be nekü k, a mely gyomrunkat megrontja. De legyen elég ennyi . . . különben elrontanók jó étvágyunkat és ételünket.

Az étel valóban jó is volt, Olgáról ezután mit sem beszéltünk. Bodjagin nemcsak vidám volt, de egyszersmind tulkedélyes; üzleti számitásainak eredménye, melyről a néne szólott, ugy látszék, hogy egészen elragadta őt, mert üzleteiről oly tüzzel beszélt, hogy szavai végre undorodást keltének bennem. A „gründerek“ iránt bizonyos gyülölettel viseltetem, kik a munkát megvetik és minden gondolataikat, minden reményeiket egy könnyen kivivható fogásra irányozzák. Ime egy ember, mondám önmagamban, ki sem nem vetett, sem nem aratott, de kinek mégis sikerült magát az emberek közt keresztül törni és az oroszlánrészt a maga számára kivivni.

És én, mit értem én el! . . . Mint egy halotti menet vonult el emlékezetemben az általam tett hasztalan kisérleteknek hosszusorozata az életben, hogy felküzdhessem magam: tudományos buvárlatok, államszolgálat, azután a kimeritő szellemi munkásság; nyugtalan keresés és puhatolódzás; ballépések következményei, melyek közzül egy különös jelentőségü volt, iparkodás a távolba a tökéletes lehetetlenségbe nézni és megérteni azt, a mi közelünkben történt.

Tiz éven keresztül jártam keltem, mint a bolond a vásáron, egy képzelt fokmérővel és fontos társadalmi kérdésekkel, a nélkül hogy észrevettem volna, hogy ez áru iránt senki sem érdeklődik, nem kérdezősködik, és hogy mindenki kitért utamból. Annyira elvoltam vakitva, hogy nem tudtam felfogni, hogy mit akartak tulajdonképen ez emberek, és tévedésem nagyságát csak akkor láttam be, midőn nyugtalan kérdéseimre hangos kaczaj volt a felelet. Megváltoztattam tehát az irányt, s más hangon kezdtem beszélni, de már késő volt. Mindenki került, mert bennem idegen, ellenséges elemet véltek. Végre feladtam a játékot, beláttam, hogy nem marad egyéb hátra, mint ujra keverni a kártyákat és én munkára készültem. A szükség volt a tanitóm, és harminczöt éves korommban, miután nagylelkü terveimről, fenséges czéljaimról lemondtam, sikerült végre egy külföldi tengeri városban mint ügynök szigoru fizetés mellett egy kereskedőháznál alkalmazást nyernem.

E szerencsés ficzkó ellenben oly szerencsés, hogy üzlet után egy félmilliót nyert, azután Olgát nőül vevé, azonban csakhamar megunta, gunyolta őt s diadalt aratott felettem. Az egészben az volt az eredeti, hogy az ő szempontjából véve fel a dolgot, neki igazsága van. A vendéglő termet mély megilletődéssel hagytam el; Bodjagin pedig a „Szép Heléná“-ból egy dallamot kezdett fütyölni azután kocsira ülve egy barátjához távozott kártyázni.

Két nappal később bevégzém pétervári üzleti ügyeimet és hazámnak ujra istenhozzádot mondtam . . . hosszabb időre, mint reménlhettem.

VII.

Másfél hó telt el; W-ben már rég idő óta megérkezém, s ez idő alatt Olgától csupán egy levelet vettem. E levél szomoru volt s elejétől végig telve a multra való visszaemlékezésekkel. Azóta egy sort sem kaptam; hasztalan mentem mindennap a postára, mindig ugyazon választ nyertem: hogy még nem érkezett számomra levél. Végre deczember 4-én a franczia postahivatalnok megpillantott a korláton kivül a közönség közt — s mielőtt még reám került volna a sor — egy meglehetős vastagságu, fekete pecséttel ellátott levelet adott a kezembe. Megijedtem, azt hivém, hogy öreg néném halt meg, de a czim az ő keze irása volt. Valjon ki halhatott meg . . . kinek ütött az órája? kinzó sejtelem fogta el szivemet és a levelet darab ideig tartottam kezemben, a nélkül, hogy belepillanthattam volna. Kezem reszketett, midőn felbontottam . . . fájdalom, az első sorokban Olga neve volt olvasható.

(Folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

*** Vidéki t. előfizetőinket ujolag felkérjük, miszerint előfizetési dijaikat minél előbb beküldeni szíveskedjenek; valamint azon t. előfizetőink, kik a mult évről az előfizetési dijakkal netalán hátrányban volnának, tartozásaikat hova hamarabb megküldeni ne terheltessenek.**

* **Halálozás.** Szomoru csapás érte ma reggel lapunk szerkesztőjét Tiszai D. urat és családját; forrón szeretett kis gyermekét Kálmán fiát elragadta a rideg halál. Őszintén osztozunk a megszomorodott család szivfájdalmaiban, s kivánjuk, hogy találjanak a közrészvétben sebeikre vigasztaló balzsamot.

* **Személyi hir.** Városunk polgármestere a ma déli vonattal hivatalos ügyekben Budapestre utazott.

* **Utazás a föld körül 80 nap alatt** czimü látványos, tüneményes darabnak szinpadunkon leendő előadására van kilátásunk. Temesváry Lajos derék ügybuzgó szinigazgatónk, ki e szinidényben is már oly sok ujdonsággal, változatos repertoirral kedveskedett közönségünknek, legujabban egy nagyszerü, de felette költséges vállalatra határozta el magát, mely határozatát a tegnapelőtt megtartott szinügyi bizottsági gyülésben jóváhagyás végett elő is terjesztette. Nevezetesen a fentebbi czimü darabnak felemelt árak mellett huszszori előadhatására kért engedélyt. Tekintve azt, hogy e mühöz szükséges élő elefántnak lehozatala és tartása, a diszleteknek, gépezeteknek és az ehez tartozó személyzetnek ide szállitása és külön dijazása óriási összegbe kerülnek: — a szinügyi bizottság t. tagjai önmaguk irányában is következetesek voltak, midőn az igyekező és a városi közönség érdekében mindent tenni kész igazgató eme meltányos kérelmének helyt adott. Mint értesülünk. Temesváry ur ez ügyben pár nap mulva Budapestre, onnan Bécsbe utazand a szükséges intézkedések megtétele végett. Mindazonáltal ne kecsegtessük még magunkat ezzel, mert óriási akadályok és nehézségeket kell leküzdeni e darabnak itteni előadhatáságig, s kétségkivül az még igen messze van.

* **Özv. Ferenczy Alajosné** által saját ékszereire kibocsátott sorsjegyeknek huzása nem e hó 3 án, mint azt lapunk utóbbi számában tévesen irtuk, hanem **e hó 30-án** fog végbemenni.

* **A helybeli iparos ifjak** önképző egylete választmányának folyó évi jan. 9-iki közgyülése alkalmával tett évi jelentéséből kedves kötelességemnek tartom kiemelni a következőket: Az 1874. évről tiszta maradvány volt 300 frt 32 kr készpénz, ehez jött bevétel 1875. évben 1829 frt 85 kr, vagyis előbbivel együtt 2130 frt 17 kr, kiadás pedig 1875. évben 1501 frt 92 kr, tiszta maradvány 628 frt 25 kr, melyből alapitványi összeg 325 frt, betegsegélyzési alap 158 frt 73 kr, könyvtári alap 17 frt 67 kr, összesen 501 frt 40 kr, mely levonatván a 628 frt 25 krból, az egyleti közpénztár áll: 126 frt 85 krból, — mely összeg előbbivel takarékpénztárilag kezeltetik. A könyvtár, mely nagyobb részben kegyes ajándékozásokból gyült be és 602 darabból áll, az évi 10% kopást leszámitva 459 frt 50 kr becsértéket, a butorzat, felszerelés és tekeasztal pedig 500 frt 92 krt képvisel, mely kettő együtt teszen 960 frt 42 krt, e szerint a 628 frt 25 kr készpénzzel az egylet vagyona 1588 frt 67 kr. — Másfél éve, mióta ez ifju egylet áll s mint olyan igyekszik az iparos ifjuság müvelődését előmozditani s jóllehet a helybeli közel 750 iparos ifju közül alig 120—150 egyén látogatá a mult évben, de meg van győződve az igazgatóság, hogy ha mint eddig, ugy ezutánra is szives leend a nagyérdemü közönség, ipartársulatok és intézetek pártolni ez egyletet, közel jövőben megvalósithatja kebelében a **betegsegélyzési intézményt**, az önképző kört, mely utóbbi eddigelé a dalkör s nehány szavaló által időnként életjelt adott magáról. — Minélfogva azon szerény ohajnak adok ezuttal még kifejezést: adja isten, hogy az iparügy hazánkban mind inkább fejlődhessék és virágozhassék. Debreczen, 1874. január 14-én. Vadon Sándor, egyleti titkár.

* **Az alólirt** postahivatalhoz a következő pénzes levelek hibás czimeztetésük miatt visszsa érkeztek: Mária Walenta 5 frt értékkel Bécsbe, feladta: Walenta Antal; továbbá: S. Kaufman 77 frt. ért. Movika fiumaner comitat, feladta: Miatononicz Lukin, és Schmitow G. ujnak 6 frt. ért. Budapesten. Az érdeklett feladók a feladási vevény előmutatása mellett e hivatalnál viszavehetik. Kelt Debreczenben jan. 13. a. m. kir. postahivatali főnök. Mayer.

* **Lapunk** tegnapelőtti számában emlékezetbe hoztuk Molnár ur röpiratát igérvén, hogy átlapozás után ismertetni fogjuk. Lévén azonban a röpirat magán személy harcza, magán személy ellen, lapunk keretébe nem illeszthető be.

* **Kerestetik** egy jó karban levő zongora három hónapi használatra bérbe. A feltételek iránt szerkesztőségünkben értekezhetni.

* **Néhai özv. Hubai Bálintné,** született Szikszay Anna holtteste Sáp községébe a családi temetőbe hatósági engedély folytán elvitetett, kit is gyászoljék egyetlen fia Hubay Bálint, neje Tamási Veroni és egyetlen leányuk Teréz.

* **Találtatott** négy kis kulcs; tulajdonosa kellő beigazolás mellett átveheti a városházánál az alkapitányi hivatalban.

* **Öngyilkosság.** Józsa József 55—56 éves helybeli lakos tegnapelőtt botrányos magaviseletért, de különösen verekedésért a helybeli kapitányi hivatal által tegnap öt frttal megváltható 24 órai fogságra itéltetett. A szerencsétlen, ki a polgári börtönben volt elzárva, családi és zavart pénzügyi viszonyai miatt nagyon el volt keseredve és délután 4 órakor, midőn felesége ennivalót hozott számára, börtönében az ajtósarkára kötött zsineggel már felakasztva találtatott.

* **Igen fontos** a lapunk mai számában olvasható szerencse hirdetés id. Heckscher Sámuel bankártól Hamburgban. Ezen ház, Bécsben és a környéken történt nyeremények kifizetésénél, pontossága és titoktartása által oly hirnévre tett szert, hogy a mai hirdetést is bátran ajánljuk mindenki figyelmébe.

A „Debreczen“ szerkesztőségének.*)

Tisztelt szerkesztőség!

A „Debreczeni Ellenőr“ január 11-kén kiadott 7-ik számában epébe mártott tollal s szabadnyelvü mérgességgel — mint ösmert illemtelen fegyvereivel — nekem rohant, s előtérbe állitva Gaál Mihály volt h.-böszörményi képviselőveli sógorságomat, (melyre azonban ugymond nincs gondja), reám fogott, — holott neki már természetévé jegesedett **politikai fanatismusával** — megtámad azért, hogy a „Debreczen“ mint régibb helyi lap számára köröztetés végett megküldött — s a mult 1875-ik évben a főiskolai könyvtár részére történt — adakozások sorozatát az ő számára is külön még egyszer le nem irtam s neki is meg nem küldtem, s ebből politikai pártkérdést csinálva óva int: „hogy ne hagyjam magam politikai fanatismus jár szalagán vezettetni, hanem tanuljam meg (tán bizony tőle?) hogy mi a kötelességem. Mert állitása szerint a „D. E.“ azonlap, mely Debreczen város közvéleményét képviseli, a közintézetek iránt folytonos figyelemmel viseltetik, s többen olvassák, mint a többi három debreczeni lapot összesen; végül nagyobb figyelmet kivánván a főiskola részéről, fölkéri főtiszteletü püspök urat ugy vigyáztatni a kezelő könyvtárnok körmöcskéire, hogy ne ugy fogja a pennát, mint politikai férfiu, hanem mint kezelő könyvtárnok.

Ezen méltatlan, ellenem roszakaratulag kifakadó s felém bosszusan suhintott szemrehányásaira a „D. E.“-nek, — előrebocsátván azt, hogy suhogója betegen, ágyban fekve s orvosi gyógykezelés alatt talált — észrevételeimet kérem a következőkben közölni:

1-ször. Gaál Mihályiyali sógorságomat épen nincs okom szégyenleni, akár jellemét, akár politikai multját s jelenét tekintve; sőt büszke vagyok rá s szerencsémnek tartom, hogy ily viszonyba hozott a gondviselés amaz elvszilárd, eszélyes, érett s mély belátásu kapacitással, kiről az ön moecenása s laptulajdonosa is ugy nyilatkozott előttem: „hogy az épen négy fertályos eszü férfiu“, s előre jelezte azon egyiptomi kemény csapásokat, melyeket az ön által a fanatismus és intolerantia legfelsőbb hatványáig s körömszakadtig képviselt irány hozott és hozand a szerencsétlen hazára, kinek jellemét semmi fusionalis vegyészet segélyével büdöskő- és kénesőből előállitott cynóber sohasem tudja vörösre piritani; kinek közelebbi (oly fennen hánytorgatott) bukása is valódi vereség volt az ellenpártra nézve, s csakis fortély, némáknak szólókul, halálos betegnek épül elfogadtatása s egyébb protectis szülte eszközök által tudta a győzelmes két szavazattöbséget előállitani. De még bukásában is büszkén mondhatja el az irás ama szavait: „Ne örülj én ellenségem, hogy elbukám; mert ismét fölkelek; mi annyival inkább hihető, mert a hatalom kormányrudját vezető férfiu szerint: „Az idő elkoptatja embereit, mint a ruhát.“

Dicsőfi József m. k.
kezelő könyvtárnok.

(Folyt. köv.)

*) E közleményért a felelősség beküldőt terheli

Szerk.

Holnap, jan. 16-án adatik:

SZAMÁRBŐR.

Látványos szinmü 4 szakaszban.

Felelős szerkesztő:

TISZAI DÁNIEL.

FOGORVOS

Dr. Hamburger Emil,

lakik piaczutczán Dragotaház 1824. szám alatt 1-sö emeleten.

18 2—3

Értesités.

Alólirott van szerencsém tudatni, hogy ugy helyben, mint vidékre kisebb-nagyobbszerü épitészeti tervek készitését elvállalok: ugyszintén azoknak a legnagyobb pontosság mellett, — felépitésére magamat ajánlom.

Debreczen, burgundia-utcza 314. sz.

Ifj. Barcsay Miklós,
épitész.

6 3—4

HIRDETÉSEK.

2. javitott kiadás.

Legközelebb jelent meg a hires, maga nemében egyetlen könyvnek második, tetemesen javitott és bővitett kiadása:

„ÖNSEGÉLY“

czimmel, a nemszérészek minden betegségei számára hü és megbizható tanácsadó.

Dr. ERNSZT L. hasonszenvi orvostól.

Ezen könyv okulást és segitséget nyujt mindazoknak kik ifjabb korukban titkos bünt vagy mértéktelen kicsapongást üztek és ennek következtében beteges

gyöngeségben

vagy **szétdult idegzetben szenvednek**, vagy annak közel beállásától fenyegettetnek.

Azok is, kik idősült bujakórban, **hörbajokban**, **bujakóros keszvényben**, **hugycsőszükülésben** szenvednek, vagy kiknek teste tulságos higanyadagok által gyöngittetett, teljes kigyógyulást találandnak

Nevelők, lelkészek és általában emberbarátok, kik a fiatalság javát szivükön hordják, jól teszik ha ezen könyv tartalmával megismerkednek.

Ezen hires könyv, mely nagyobb világosság kedvéért boncolati ábrákkal van ellátva, **minden könyvkereskedésben** kapható, de pósta utján nálam is megrendelhetők. **Ára 2 frt.** 1195

Dr. Ernszt L., hasonszenvi orvos.
Pesten, kétsas-utcza 24-ik szám.

Mindég a 2. javitott kiadás kérendő.

Mindég a 2. javitott kiadás kérendő.

2. javitott kiadás.

A debreczeni könyv-, kő- és münyomdai részvénytársulat

Könyv- és kőnyomdája

ajánlkozik mindenfele nyomtatvány

gyors és jutányos árbani

elkészitésére.

Üzleti helyiség — hová a megrendelések czimzése kéretik — főpiacz, Sz. Nagy Károly ur házában, a ref. nagytemplom mellett.

☛ Ugyanitt kapható az 1876. évre szóló s a métermértékek népszerü átszámitási táblázatával ellátott nagy fali naptár. — Egy darab ára 40 kr.

Névnapi ajándékok!

A bécsi világ-kiallitáson 1873-ban a legmagasabb kitüntetési érmet nyerte

VERES LÁSZLÓ

arany- és ékszerműves

Debreczenben, főpiacz Szikszay József ur háza alatt.

Ajánlja a nagyérd közönségnek

névnapi ajándékul

alkalmas **arany**- és **ékszerczikkeit** és pedig: legujabb divatu női garniturákat és karpereczeket, női és férfi óralánczokat, medaillonokat, függőket, inggombokat, legujabb divatu női, férfi gyürüket, ezüst-éteszközöket, u. m. evő, kávés- és szedő-kanalakat, késeket, villákat, sótartókat, czukor-szelenczékets egész ezüst étkészleteket 6—12 személyre. — Arany **női órákat** s minden más itt elő nem sorolt, de ezen szakba tartozó tárgyakat a legjutányosabb áron. — Az aranynemüek mind 18 karátos aranyból készültek s hivatalos bélyeggel vannak ellátva.

Egyszersmind van szerencsém a nagyérdemü közönséget értesiteni, — hogy mindenféle **régi aranyat** és **ezüstöt** a legmagasabb árakon vásárlok és becserélek; ugyszintén mindenféle ékszerjavitást s uj divat szerint átalakitását elvállalom s ugy helybeli, mint vidéki mindennemü megrendeléseket a legpontosabban s rövid idő alatt teljesitek.

Tisztelettel:

Veres László,
arany és ékszerműves Debreczenben.

Főnyeremény 450000 márk uj német bir. értékben.

Szerencse hirdetés.

A nyereményt biztositja az állam. Legközelebbi huzás: január 20 és 21.

Felhivás

az állam által biztositott nagy pénzsorsjátékra, melyben

8 millió 690,000 birod. márk

biztosan nyerhető.

Ezen előnyös sorsjáték nyereményei, melyek tervszerüleg csupán 84.500 sorsjegyet tartalmaznak, a következők: **Egy** nyeremény **450.000** bir. mark; **300.000, 150.000; 80.000; 60.000. Kétszer 40.000; 36.000. Nyolczszor 30.000, 24.000 és 20.000 11-szer 18.000, 15.000. Kétszer 12.000. 17-szer 10.000. Négyszer 8000 és 6000. 69-szer 5000 és 4000. 263-szor 3000 és 2000. 436-szor 1500, 1400, 1200 és 1000. 1648 szor 600 és 300. 160-szor 240, 200 és 180. 28.150-szer 142, 2975-ször 140 és 122. 9750 szer 94, 80, 66 és 38** bir. mark, melyek kevés hó alatt 6 részletben biztosan nyeretnek.

Az első nyereményhuzás hivatalosan f. év január 20 és 21-re határoztatott, és ehez:

egy egész eredeti sorsjegy csak 8 frt,
egy fél eredeti sorsjegy csak 4 „
egy negyed ered. sorsjegy csak 2 „

és ezen, az **állam által garantirozott eredeti sorsjegyek** (nem eltiltott igérvények), az illeték **bérmentes beküldése** után, legkényelmesebben **ajánlott levelekben**, postautalványon tett fizetés vétele után, a legtávolabb vidékekre is általam szétküldetnek.

A résztvevők mindenike az eredeti sorsjegygyel együtt **ingyen** kap tőlem egy, az államczimerrel ellátott játéktervet, s a megtörtént sorsolás után azonnal felszólitatlanul a **hivatalos nyeremény sorjegyzéket.**

A nyeremények kifizetése és szétküldése általam közvetlenül azonnal és a legnagyobb titoktartás mellett pontosan eszközöltetik.

Minden megrendelés eszközölhető **postautalvány** vagy **ajánlott levél** által.

Forduljanak tehát az illetők bizalmasan idősb

Heckscher Samuel,
bank és váltóirodájába Hamburgban.

12 3—4

Eladó:

1-ször. Péterfiai ujsoron, a galambutcza 3698. sz. ujonnan cserepezett és 4 szobából álló ház.

2-szor. A serházutczában 1154. sz. ujonnan cserepezett ház, 3 szobával, 2 kamrával, udvarán egy nagy tengeri góréval és a ház után járó egy nyilas földdel.

3-szor. A sesztakertben 3 nyilas szőlő, rajta levő uj cserepes pajtával; végre a libakertben hat és fél nyilas libaföld. — Végre két billiárd asztal is eladó. — Mindezek kedvező feltételek mellett eladók, esetleg a két ház bérbe is adható. Értekezhetni tulajdonos

Reiz Dávid
urnál.

21 1—3

BURGER LIPÓT

NŐI és FÉRFI DIVATKERESKEDÉSE

Debreczenben, főpiacz 2139. sz. alatt.

Menyasszonyi koszoruk

Ajánlja a nagyérdemü és t. cz. helybeli és vidéki közönségnek:

Menyasszonyi fatyolok

Báli tarlatán minden szinben 2.40, 2.80, 3.20, a legfinomabb; organtin minden szinben; továbbá Moull és Creplisst, franczia virágok és legyezők, prágai keztyük 2, 3, s 4 gombu. Legf. franczia miederek 1—1.40, 2—2.80, 3.50.

Női chiffoningek 1.30, 1.50, 1.70, 1.90, 2.20, 2.50, 2.80 kr.
Női hálórekli 1.20, 1.50, 1.70, 1.90, 2.20, 2.60, 3.20 kr.
Női alsónadrágok 1.20, 1.40, 1.60, himzett 1.80, 2 ft, 2.30.
Női alsószoknyák 2.20, 2.40, 2.70, himzett 2.80, 3.20, 3.80.
Férfi szines cretoningek ft 1.30, 1.50, 1.70 kr.
Férfi chiffoningek ft 1, 1.20, 1.50, 1.75, 2, 2 20, 2.60, 3 ft.

Pipere czikkek u. m.

Selyem és bársony szalagok minden szinben s szélességben Nyakkendőket. nyakfodrok, csipkék. legujabb gallérok és manchetták. Rips és atlasz diszitésnek minden szinben.

Férfi harisnyák és keztyük gyári raktára.

Női harisnyák, keztyük és csinos kötők raktára.

Legujabb Rojtok

Vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltetnek

Poszomán Diszek

Nagy választás

Olcsó, jó és czélszerü!

A kimaradhatlan

TERNÓNYEREMÉNY

3. számban.

Sok év lefolyása alatt készült játéktervem által sikerült nekem a 90 számot ugy elhelyezni, hogy minden huzásnál 6 vagy 9 Terno okvetlenül huzatik, azon kivül még sok Ambo, tehát egy évre első 26 huzáson keresztül 156 vagy 230 Terno és megszámlálhatlan Ambo jön ki.

Ezen játéktery több sorozatra van felosztva, és egy ily sorozatnak ára

csak 50 kr o. é.

azonfölül minden egyes vevő e vállalat becsületessége és alapossága felől meggyőződhetik Huzott sorozatok kicserélendők az 50 kr. lefizetése mellett.

Az Ambo-terno játéknál a nyeremény 250 frt, s itt a tétel az Amboyeremény által biztositva van, holott a Sekojátéknál 480 frt a nyeremény, csakhogy a tétel nincs biztositva.

Kapható: Budapest, IV. ker. (Belváros) kéményseprő utcza 2. sz. I. em. 4. ajtó. Levelek bérmentve küldendők; fellelet reményében helyben 8, vidékre 15 kr. posta bélyeg, s vétel esetén egy-egy sorozatért 50 kr. mellékelendő.

D. D.
A ternojátéktery kiadója.

14 2—2

Kiadó tulajdonos: **a debreczeni függetlenségi párt.**

Debreczen, nyomatott a részvény társ. könyvnyomdájában. 1876.